

Jubileumsresa till Sandviken

Foto: Curt Eriksson

Skål för J P Sällskapets i bussen.
vädret tillät inte att vara utanför.

*Rune öppnar
champagne-
flaskan*

20 år

Innehåll:

Liten stad	Jan Fridegård
Skolprojekt	Stig Lundh
5 st Bahcoverkstäder	Arkiv
Enkätundersökning	Östersund
Krönika	Ewert Moulin
Båtutflykt	
Järnhandlarnas Intresseförening	

m m

JP-dagen lördagen den 17 aug 2013

J.P. Johansson- statyn

J.P. Johansson Sällskapet har tagit fram unika Pins för ett speciellt ändamål, insamling av pengar till utomhusstatyn. Bankgiro 393-5053

Pins!

Pins har blivit ett stort samlingsområde. Våra pins ges ut i en begränsad upplaga. Detta gör dem särskilt åtråvärda för samlare. Tag chansen. Skaffa dessa till Er samling.

Gåva

250:– Brons
500:– Silver
1000:– Guld
till J.P. statyn

Styrelse

Ordförande

Curt Eriksson, Pundgatan 3, 749 49 Enköping
Tel 0171-303 48, 070-32 32 075

Kassör:

Mats Friberg, Linnevägen 15 A, 811 34 Sandviken,
Tel 026-27 00 91, 070-209 78 82

Sekreterare:

Sven Eklund, Felixvägen 8 A, 737 44 Fagersta,
Tel 0223-162 34, 070-172 98 53

Ledamöter:

vice ordf

Stig Lundh, Besksötagatan 23, 745 63 Enköping,
Tel 0171-365 93, 073-829 58 75

Suppleanter:

Bennet Ernlund, Enstigen 5, 745 71 Enköping,
Tel 0171-44 63 57, 073-026 34 51

Rune Öhrn, Västerleden 144, 745 62 Enköping,
Tel 0171-355 41

Monica Eklund, Felixvägen 8 B, 737 44 Fagersta
Tel 0223-162 34, 070-172 98 53

Klubbmästare:

Rune Adelhag, Härnevi Rotbrunna, 745 96 Enköping,
Tel 0171-41 02 70, 070-390 96 36

Medlemstidningen J.P.-Bladet

utkommer två gånger per år, + engelsk version 2 st
Sista manusdag för nr 1 - 2013 är 2 februari.

J. P. Johansson Sällskapet

bildades 1992, är en ideell och opolitisk förening.
Sällskapets uppgift är att dokumentera och sprida
kännedom om J. P. Johanssons uppfinningar, patent,
industriella verksamhet, kommunala engagemang
och privata liv.

Medlemsavgifter är 125 kr/år för privatpersoner och
500 kr/år för företag, inklusive annonsutrymme i
medlemstidningen.

J. P. Johansson Sällskapet

SE-745 82 Enköping

Postgiro 96 34 42-9

Bankgiro 5317-6764

www.jpjohanssonmuseum.com

J. P. Johansson Museet

är öppet onsdagar 13-16.

Grupper efter överenskommelse.

Besöksadress och Museum:

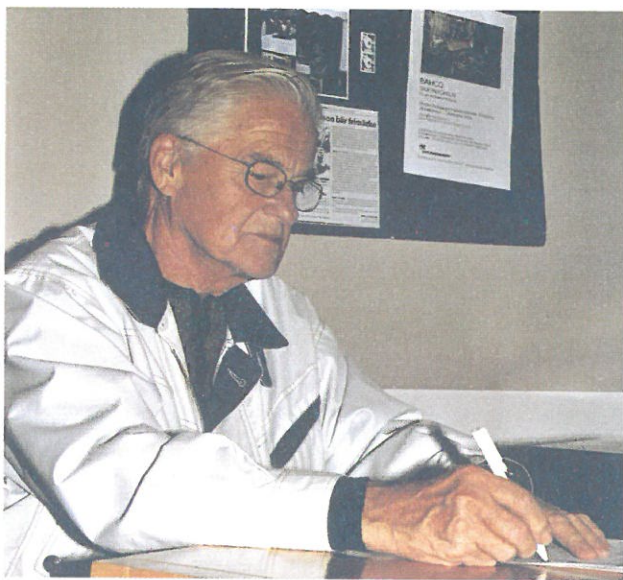
Tallbacksvägen 2, SE 749 42 Enköping

Tel 072-525 06 90

E-post: jp.johansson@telia.com

Ansvarig utgivare, ensamredaktör Curt Eriksson

Ordförande har ordet!

Curt Eriksson Ordförande

I förra numret av J P-bladet hade jag som rubrik: "Vi har kommit en bit in på 2012". Men allt går så fort. Vi närmar oss slutet av 2012. Mycket har hunnit hända när vi hela tiden försöker utöka vår programverksamhet. Vi vill visa upp oss och visa att Bahco lever i högsta världsmånga runt om i hela världen. Bahco har aldrig varit större än nu. Det är bara från lilla Enköping verksamheten försvunnit. Skolparken har vi deltagit 3 gånger: Kulturer i möte, Na-

Nationaldagen. Picknick framför vår plats

tionaldagen, Trädgårdsdagen. Härnevi Marknad är också en tradition att medverka i.

Information om Bahco verksamhet och givetvis om J P Johansson. Lotteri med fina Bahcovinster, försäljning av Bahco verktyg m m. Mickelsmäss är ortens största mäsas. Även där deltar vi. Artistuppträdande från scenen Svingkatten, Uppsala Blås Orkester, Mattias och Stefan Rolig

Trädgårdsdagen. Mest regn.

underhållning. Lotteri får ej förekomma, men annars kunde man köpa både livsmedel och kläder. Ofta kommer man väl hem med saker som man inte visste att man behövde. Men trevligt var det. Allt i Lion Örsundsbro regi. Regnet höll sig borta hela dagen.

Vi hann inte tala med alla. Enligt uppgifter i pressen rörde det sig om cirka 25 000 besökare. Vår plats blev rikligt besökt. J P-dagen höll sig regnet också borta, och besökare strömmade till. Vi fick njuta av ljuvlig musik av Torpargänget. Gitarristen, Björn Lindström gästade oss som vanligt, men denna dag vandrade han med sin gitarr och sjön kända visor. J P Sällskapet fortsätter sin insamling till en staty av J P Johansson och placera den där han hade sin första smedja i Enköping. Vi är optimister att få stöd av firmor och enskilda. Bahco lever fortfarande i hela världen med sina kvalitetsverktyg, signerade J P Johansson.

Vi har nyligen besökt fabrikerna i Portugal, 1 st, och i Spanien 2 st. Imponerande.

Köp boken "Sagan om Bahco". En uppslagsbok om både Enköping och Bahco.

Välkommen som medlem i Sällskapet, 125 kr/år.

Curt Eriksson

NYA GLAS
mästeriet ab

Växeltel. 0171-24 000

Jourtel. 0171-24 000

Torggatan 15, 749 35 Enköping
(intill Coop/Systembolaget)

www.nyaglas.se

- BILGLAS Auktoriserat Bilglasmästeri
- Allt i glas till företag och bostad
- Inglasning & Uterum
- Fönster & Dörrar
- Markiser
- Persiennor, Plissé-, Lamell & Rullgardiner mm
- Flaggstänger

Järnhandlarnas Intresseförening medverkade på Stora Torget.

Ivar Eriksson med sin tändkulemotor

SM i skiftnyckelhantering. Vår kassör basade.

Även i år hade vi förmånen att ha Torpargänget på plats

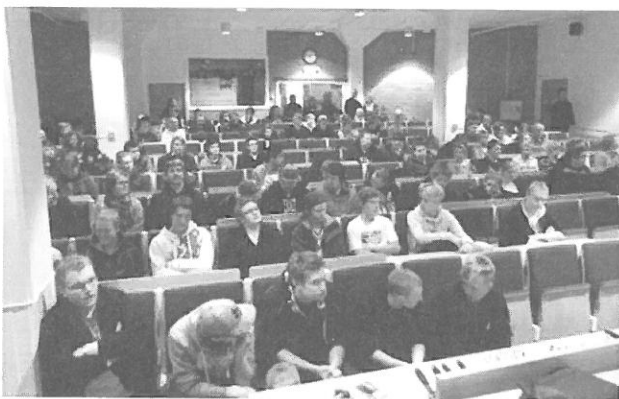
*J P Sällskapet
önskar
God Jul &
Gott Nytt År 2013*

Curt Eriksson har frågat mig om jag vill skriva om skolprojektet som jag arbetar med under ledning av SNA Europe och samarbeta med Micke Kågered femfaldig Europa mästare i Dragracing.

SNA Europe / Bahco frågade mig om jag ville undervisa i verktygslära på Fordonsgymnasier i Sverige, jag blev stolt och kände varför inte dela med sig av all erfarenhet som jag fått på Bahco under mina 41 år med olika arbetsuppgifter inom marknadsföring och som produktchef för Skiftnycklar, Rörtänger, Skruvmejslar, Muttervridande verktyg som hylsor, nycklar, hylsnyckelsatser och serviceverktyg för bilverkstäder.

Det började med en specialresa på Viking Lines båt M/S Cinderella måndagen den 11 oktober 2010 till tisdagen den 12 oktober 2010. Hela båten var bokad för "Skolforum 2010" med ett fastställt program för fordonslärare från hela Sverige. Fordonslärarna fick information om nyheter och föreläsningar nya tips id'er vad gäller personbilar, lastbilar, lackering, bilskador, transport med mera.

Bahco visade upp sig tillsammans med Micke Kågered och chefsmekaniker samt tävlingsbilen i dragracing-klassen under temat : "Verktygslära med racing på schemat". En av anledningarna är att Bahcos produktprogram för fordon har expanderat till att omfatta det mesta inom service och underhåll för lätta och tunga fordon.

I samband med demonstrationer av nya verktyg erbjöd Bahco skolorna en intresseanmälan för kommande besök, erbjudandet omfattar:

Verktygslära inklusive historien, Ergonomi, Momentverktyg och Tryckluftverktyg samt uppvisning av tävlingstrailer och dragracingbilen. Vi fick in 40 intresseanmälningar från olika Fordonsgymnasier i Sverige, även svensktalande från Jakobstad ville att vi skulle komma dit på en rundtur till skolor i trakten runt Jakobstad och Vasa.

Det positiva gensvaret blev en hektisk höst med att sammanställa ett intressant och givande besöksprogram. Vi jobbade intensivt med informationsmaterialet under hösten och vintern och det blev 5 olika Power Point presentationer som börjar med en introduktion om programmet och hur Bahco startade och avslutas med att Micke berättar om att alla får komma till racerbilen som då finns framkörd i en av skolans verkstadslokaler. Presentationerna är Momentverktyg där det blir teori och praktik i anslutning till racerbilen. Tryckluftverktyg där nya maskiner och tillbehör visas upp med teoretisk information om Bahco nyheter. Handverktyg av olika typer visas upp och demonstreras varav många nya verktygsnyheter som ingen av åhörarna känner till, varvat med teori och praktik. Avslutning är information om hur utvecklingen startade med Bahcos framgångsrika ergonomiska handverktygsprogram.

Varje skola får från Bahco en gåva som är boken "Sagan om Bahco" där lärare och elever kan fortsätta lära sig mera om Bahco och den industriella utvecklingen i Sverige under åren.

Varje skola får även ett formulär med 12 frågor där eleverna kan testa om man uppfattat vår information.

Frågorna framgår på sid 6.

På våren 2011 vecka 13 började våra första besök och det var mycket pirrigt, hur kommer det att gå, hur kommer lärare och elever att uppskatta våra föredrag och information.

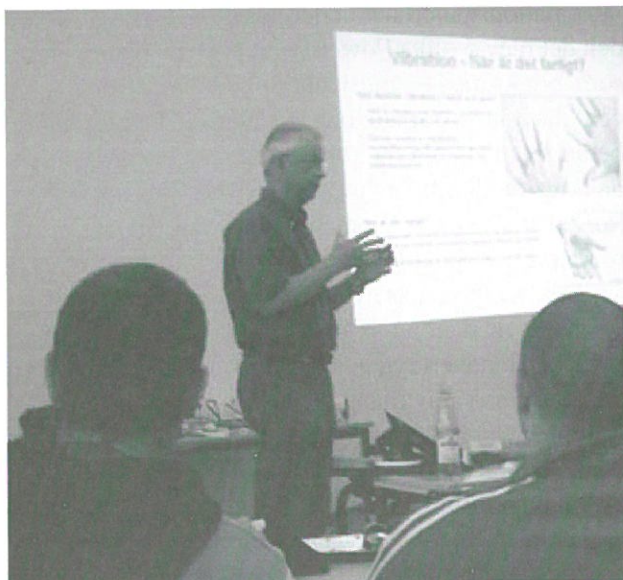
Det har varit en fantastisk upplevelse att få komma till hittills 36 olika Gymnasieskolor och Fordonslinjer där antalet elever och lärare varierat från över 100 personer i stora aulor till lektionsalar med 25 personer och där man facinerats av den attention som jag upplevt, så totalt att man kunde höra en "knappnål" falla, lärare som upplevt våra föredrag som otroliga och att eleverna aldrig varit så engagerade.

Det som är skrämmande är alla personer som vi träffat är det ingen som känner till historien om

J.P.Johansson och Bernt August Hjort och hur Bahco som varumärke blev till och att det i dag omfattar mer än cirka 10 000 produkter.

Skolorna har själva tagit kontakt med lokaltidningarna som kommit och gjort reportage med Micke och hans dragster som är en stor upplevelse med mycket motor och action.

Skolorna har nu mycket avancerade hemsidor , där ansvarig redaktör ofta kommit och interjuvat

Micke och mig ,samt gjort bra reportage på skolans hemsida.

Hittills har vi under våra 36 skolbesök träffat minst cirka 2000 elever och cirka 140 lärare plus alla tidningsartiklar runt om i Sverige i lokala tidningar. Sagan om Bahco , eleverna har även gått in på Bahcos hemsidor : www.bahco.com , Facebook : bahco och You Tube: bahcotools för mer information.

Varje skola har även fått några exemplar av vårt informativa J.P.-blad.

Skolor som vi besökte 2010 har hört av sig om möjlighet till ett nytt besök för de nya eleverna.

Det har blivit många oföglömliga trevliga minnen en ofta förekommande fråga är : varför har Bahco en fisk och krok i varumärket?

Både Micke och jag känner oss som missionärer för ett fanstastiskt företag och varumärke som har en intressant historia, vilket många företag saknar .

Enköping September 2012

Micke Kågered / Stig L. Lundh

Frågor på verktygslära och Racing

1. Varför har skruvmejslarna olika färgmarkeringar?
2. Vilken fast nyckel är snabbast?
3. När man drar eller lossar en hjulmutter med tryckluft rekommenderas en speciell hylsa, varför?
4. En fast nyckel har fördelar , jämfört med en skiftnyckel nämn några?
5. Varför är det viktigt att få rätt moment vid fastdragning?
6. Vilka av dessa **yrkesgrupper** involverar vi när vi utvecklar våra ergoverktyg?
 - A. Användarna
 - B. Ergonomer
 - C. Skolans rektor
7. Tryckluftmaskiner har fördelar jämfört med el- och laddningsbara maskiner, vilka?
8. Vem gav Bahco , namnet och varumärket?
9. Nämn några varianter på momentverktyg.
10. Hur stark motor får det vara i Top-fuel i kubiktum?
11. Hur lång max får en Top-fuel bil vara maximal?
12. Hur många hästkrafter har Top-fuel motorn?

BERGO TOOLS AB

BERGO TOOLS bär en mer än 100-årig tradition vidare genom att fortsätta tillverka och marknadsföra de välkända och uppskattade Bahcoknivarerna. Målsättningen är att genom hög leveransservicegrad samt lyhördhet för marknadens förändringar och behov, ge den bästa servicen. Knivarerna med det välkända hajmärket, står för tradition och nytänkande.

BERGO TOOLS AB, Box 169, 745 23 Enköping.
Besök: Ulunda Industriområde
☎ 0171 34460. Fax 0171 34470. Mobil 070 6300768
info@bergotools.se www.bergotools.se

LITEN STAD

Jag stannade på åsen och såg ned på den lilla staden som sträckte ut fyra eller fem kullerstengator på längden och lika många på bredden. Det var mina fäders stad, där hade min farfar ställt upp som soldat i Enköpings kompani före marschen till Polacksbacken i Uppsala, och där hade min morfar, efter slutad tjänst vid dragonerna, som brandvakt och ringare från de nattliga gatorna utropat: "Klockan är tolv slagen, för eld och brand bevare gud vår stad".

Jag hade fått löfte om en plats i staden och nu kom jag för att tillträda den. Förut hade jag provat nästan alla jobb som förekommer utom rena yrkesarbeten, men nu skulle jag för första gången in i affärslivet. Det var en klädfärr som sålde kläder på avbetalning och jag skulle uträtta vad som kunde förekomma där. Jag hade troligen fått platsen för att jag begärde den minsta lönen av de sökande. Nu stod jag på åsen efter att ha gått de två och en halv milen från mitt hem på morgonen. Allt jag ägde bar jag på mig och i en liten väska.

Den lilla staden dåsade i soldiset och tystnaden bröts endast av rådhusklockans nio spröda slag. Men bäst det var började ett dovt muller på en tvärgata, det växte och så rullade en stor bryggarevagn förbi gatöppningen. Dån av hjul och hästhovar mot kullerstenarna blev öronbedövande ett ögonblick och dog sedan bort igen. Från Stockholmsvägen kom en och annan blänkande A-bil, försvann i staden för en minut och kom sedan ut på andra sidan mot Västerås. En lång stund stod jag kvar där, såg ned på staden och undrade vad den hade i beredskap åt mig.

Affären visade sig ligga tre trappsteg under gatas nivå och bestå av två små rum. Det ena var fullbehängt av kläder och i det andra stod ett skrivbord och ett par stolar. Innehavaren som satt ensam och uttråkad där inne, visade mig tillrätta bland kläder och kontrakt, och gick därefter ut i sommarstaden med en min som kom mig att tänka på en frigiven fånge.

Det gick timmar mellan varje tvekande och prutande kund och det var inte gott att veta vad man skulle slå tiden i skallen med alla gånger. På många år hade jag inte haft någon lust att läsa, men nu började jag längta efter böcker. Innehavaren ställde med

välvillig likgiltighet sitt bibliotek till mitt förfogande och snart hade jag läst Hamsuns, Jack Londons och Galsworthys samlade skrifter samt Jean Christophe. Men jag läste utan att begripa, min andes åker låg ännu i vanhävd. Det skulle bli lyriken som skulle gräva och så i den mer eller mindre goda jorden.

Godtemplarnas bibliotek låg strax bortom affären. Bibliotekarien blev senare den redaktör som sett mig med Tegengren i affären och trodde mig lyrisk. Nu medgav han mig vänligt rätt att låna böcker. En gång när jag tvekade i valet av vad jag skulle läsa, räckte han mig en bok och sade:

- Läs mycket lyrik ni som skriver själv.

Följden blev den vanliga – jag började skriva dikter. Den direkta impulsen till det var en lögn. Bibliotekarien som jag ödmjukt såg upp till, fast jag var huvudet högre, frågade en dag om inte jag skrev dikter och jag svarade av någon anledning – jo. Inför hans hot att en dag komma in och se på dem, satte jag mig ned med papper och penna medan jag väntade på att min själ skulle ta hand om initiativet. Efter en strid fogade den sig och snart hade jag en helsida, där raderna rimmade i ändarna. Innehållet i den mån det fanns, handlade naturligtvis om en intressant ung man ställd inför världsgåtor. Jag döpte dikten till "Grubblaren". Jag försökte bedöma den opartiskt men måste medge att den lämnade det mesta jag läst långt bakom sig.

Jan Fridegård

PORTUGAL - SPANIEN

Deltagaren samlade för information

Fabriksmotiv

Exteriör Guggenheim Muséet

I nästa utgåva av JP-bladet (nr 1 - 2013) berättar Stig Lund om vår resa till Portugal - Spanien. Oporto-Santiago de Compostella La Coruna, Santander, Bilbao. Om besöket på Guggenheim Muséet. Stig har själv jobbat en tid med Bahco på dessa platser och blev en mycket kunnig guide för oss andra. Lars Malmström kunde också mycket om de geografiska platserna. Alltså en kommande läsvärd berättelse om vårt besök vid 3 olika Bahco fabriker. Bahco är fortfarande ett välkänt namn i alla länder.

Platsbrist är anledningen till att det ej kom med i detta nr.

Curt Eriksson

Johan Petter Johansson (1853-1943). Foto: Tekniska museets arkiv.

Johan Petter Johansson var en kreativ lösare av vardagsproblem. Under sitt långa liv tog han inte mindre än 110 patent. Två av hans uppfinningar, rörtången och skiftnyckeln har gjort honom världsberömd och säljs över hela världen än idag.

Vår höga levnadsstandard är som bekant av ganska sent datum. Ännu i slutet av 1800-talet var Sverige ett fattigt hörn av Europa. I betydande utsträckning var också de män, som lade grunden till vårt industriella och ekonomiska uppsving, självlärt folk med små resurser. Många av de svenska företag, som nu är stora koncerner med en världsomfattande export, har sålunda sitt ursprung i någon liten verkstad, som startats av en av dessa pionjärer.

Ett aktuellt exempel är AB Bahco. Bolagets namn är bildat genom en sammandragning av B A Hjorth & Co., som företaget hette enda till 1954. Vem var då B A Hjorth? - Jo, just en av dessa män, som började med två tomma händer men med en okuvlig vilja och med en beundransvärd framsynthet. Endast några år efter det att han öppnat en liten maskinfirma i Klara kvarteren, hade han lyckats förvärva försäljningsrätten till tre nya svenska uppfinningar: fotogenköket - som han lät inregistrera under varumärket Primus - den ställbara rörtången och skiftnyckeln. Uppfinningen av fotogenköket hade så att säga skett i etapper, men äran av att ha uppfunnit det fotogenkök, som så småningom blev en världsartikel, tillkommer F W Lindquist - typiskt nog också han en arbetare utan teknisk skolning. Vid den tredje mannen i kretsen, J P Johansson, skall vi stanna litet längre.

J P Johansson var torparson från Vårgårda i Västergötland. År 1887 byggde han i utkanten av Enköping en egen liten verkstad, där man framför allt ägnade sig åt reparationsarbeten. På den tiden måste yrkesmännen släpa med sig hela lass av verktyg till sina

arbetsplatser för att vara säkra på att ha ett verktyg för varje tänkbar dimension av rör, skruvar, muttrar etc. Johansson hade inte råd att skaffa något större antal verktygsuppsättningar för sig själv och sina medhjälpare. Han måste därför försöka lösa problemet på annat sätt.

Nöden är uppfinningarnas moder, heter det, och i Johanssons fall gäller verkligen det ordspråket. När han 1888 uppfann den ställbara rörtången, betydde det först och främst för hans egen del, att det kostbara verktygsbehovet kraftigt reducerades. Nu räckte det med några få dimensioner av ett enda verktyg för att klara arbeten på rör och muffar av de mest skilda storlekar. Dessutom kunde tången användas som gripverktyg.

Med denna uppfinning hade Johansson kommit in på ett intressant spår, och han följde det skickligt och målmedvetet. År 1891 kunde han sålunda patentera en ställbar skruvnyckel, som kännetecknades av att båda käftarna var rörliga. Redan då insåg han emellertid, att man borde kunna komma ännu längre på detta område. Fortsatt arbete ledde till att han gjorde den ena av de båda käftarna fast och anpassade verktygets utformning i övrigt därefter. Med ställskruven kunde den lösa käften nu skjutas ända intill den fasta. Därigenom blev det möjligt att arbeta med nyckeln också på de minsta skruvar och muttrar. Uppfinningen av den moderna skiftnyckeln var klar. Patentet daterar sig från 1892.

Om man jämför de första exemplaren med skiftnycklar av dagens produktion, kan man inte undgå att frapperas av hur lika de i många avseenden är. Det betyder emellertid inte, att utvecklingen skulle ha stått stilla. Sedan patenttiden utgick, har man i praktiskt taget alla industriländer börjat tillverka skiftnycklar. Konkurrensen har skärpts, och på många håll bedrivs sedan länge ett intensivt forskningsarbete för att få fram allt bättre och mera ändamålsenliga typer.

Man överdriver emellertid inte, om man säger, att Bahco har väl förvaltat arvet efter J P Johansson. Nästan alla de förbättringar, som verkligen markerat data i skiftnyckeln historia, har sålunda sett dagen i de verkstäder, som han grundade. Bahco är också den största tillverkaren i världen av detta verktyg.

17.8-67
SvR/BD

Vårresa och 20 Årsjubileum

J.P.Johansson Sällskapet har firat 20 års jubileet den 9 maj vilket är på dagen samma som när sällskapet startade år 1992, med en vårresa och ett antal jubileumsövertäckningar.

Trots att regnet började komma vid bussens avfärd var det hög stämning och förväntan i bussen. Första resmålet var SNA Europas / Bahcos centrallager i Sandviken. Lagerchef Olof More'n och tidigare lagerchef Kaj Larsson hälsade oss välkomna och informerade bland annat om varför lagret heter SDC = Sveriges Distribution Center som ansvarar

för leveranser av Bahco produkterna till Nordiska länder inklusive Baltiska ländernas återförsäljare.

SDC har nästan varit placerat på samma plats sedan 1968, tillverkningen av handsågar var i Bollnäs och bågsågar i Sveg, varje tillverkningsfabrik levererade tidigare direkt till varje återförsäljare. Den stora förändringen kom 1990 med ett helt nytt datasystem och att varje fabrik levererade till SDC eller EDC som finns i Helmond för Europa och övriga världen. Allt byggde på "just in time" och korta ledtider vilket innebär att en leverans sker samma dag eller senast näst kommande dag.

Det som blir nästa steg i utvecklingen är ett chips som finns med ordern och adresslappen och ser till att allt blir 100% korrekt samt att faktura skrivs ut automatiskt efter att ordern har levererats.

Fakta SDC: 31 anställda, utleveranser per dag cirka 60 kubikmeter eller cirka 150 order / leveranser, lagerlägger 5500 produkter, (EDC har 14000 produkter), Bahco varumärket har nu utsetts till Premium brand, Sortimentet till bilverkstäder har utökats med 300 nya produkter och 200 nya är på gång, till Danmark levereras just nu med verktyg även 11000 fotbollar märkta Bahco med anledning av fotbolls EM, SDC har blivit utnämnd till bästa leverantör i Sverige med endast 0,005% fel.

Curt Eriksson överlämnade en tavla med J.P.Johansson och boken Sagan om Bahco som ett minne från besöket, samtliga besökare mottog som ett minne från SDC, en kniv och en skiftnyckel.

Forsbacka herrgård

Därefter avfärd till Forsbacka herrgård, där vi hälsades välkomna av krögare Johan Palmberg som berättade om herrgårdens intressanta och anrika historia från 1500 talet. Samhället var uppbyggt kring stålhanteringen och var som mest cirka 1500 personer. En del produktion pågår fortfarande av Ovako som levererar cintringsgrus till Sandvik.

Lunchen var utsökt och krögaren fick mottaga många positiva lovord.

DAGLIGA TURER TILL MER ÄN 50 ORTER!

✓ "Över-dagen-transporter" av paket & pallar till ekonomipris inom Uppland, Stockholm, Södermanland, Västmanland och Dalarna.

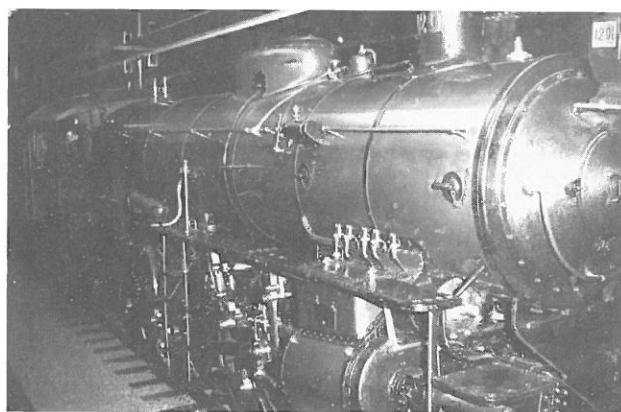
- ✓ Direktbilar var du vill - när du vill!
- ✓ Skräddarsy egna transporter (sälj firmabilen!)
- ✓ Vår brevbil hämtar och lämnar din post
- ✓ ...och mycket, mycket mer!!!

Smafrakt

Enköping, tel 0171-273 40
www.smafrakt.se

Järnvägmuseet i Gävle.

Nästa resmål var järnvägmuseet i Gävle och vi mottogs av guiden Anna Nygren som ingående berättade om föremålen och att museet har världens finaste samlingar. Där fick vi se det äldsta svenska bevarade loket Fryckstad från år 1855 samt allt som hör till järnvägen, tillbehör som stor Bahco skiftnyckel, personvagnar, lok med olika drivkraft, ånga, diesel och el. Hur mycket man fick i lön under olika år, jämfört inom olika yrken, med väldigt mycket mera av det mesta inom järnvägen. Vi avslutade besöket med en god kopp kaffe i en gammal restaurangvagn.

Loket som hamnade i Bråviken, Getå

På vägen hem berättade Göran Holmgren om hur järnvägen kom till Enköping på 1870 talet och hur järnvägsnätet mellan Stockholm – Västerås har moderniserats under 1990 talet för 5,5 miljarder som i dag skulle kosta 20 miljarder.

Tiden går fort när man har roligt och avslutningen blev ett lotteri med attraktiva Bahco verktyg som priser.

När vi kom fram till Enköping avtackades Klubbmästare Rune Adelhag för väl genomförd och minnesvärd resa med J.P.Johansson Sällskapet.

Stig L. Lundh

Tack för besöket. En minnestavla av J P Johansson och boken "Sagan om Bahco" överlämnades.

Julkort

med trevlig priser
1933. Från Gustav
Larsson

Onsdagen den 20 December 1933

Gott Julkaffe!
Reklamblandning nr 14
kr. 2:95 pr kg. hos
Thulins.

God, lagrad, helfet
Ost
1:40 pr kg. hos
Thulins.

2 brk. Kaviar
för 25 öre.
2 lådor **Sardiner** i tomatsås
för 45 öre hos
Thulins.

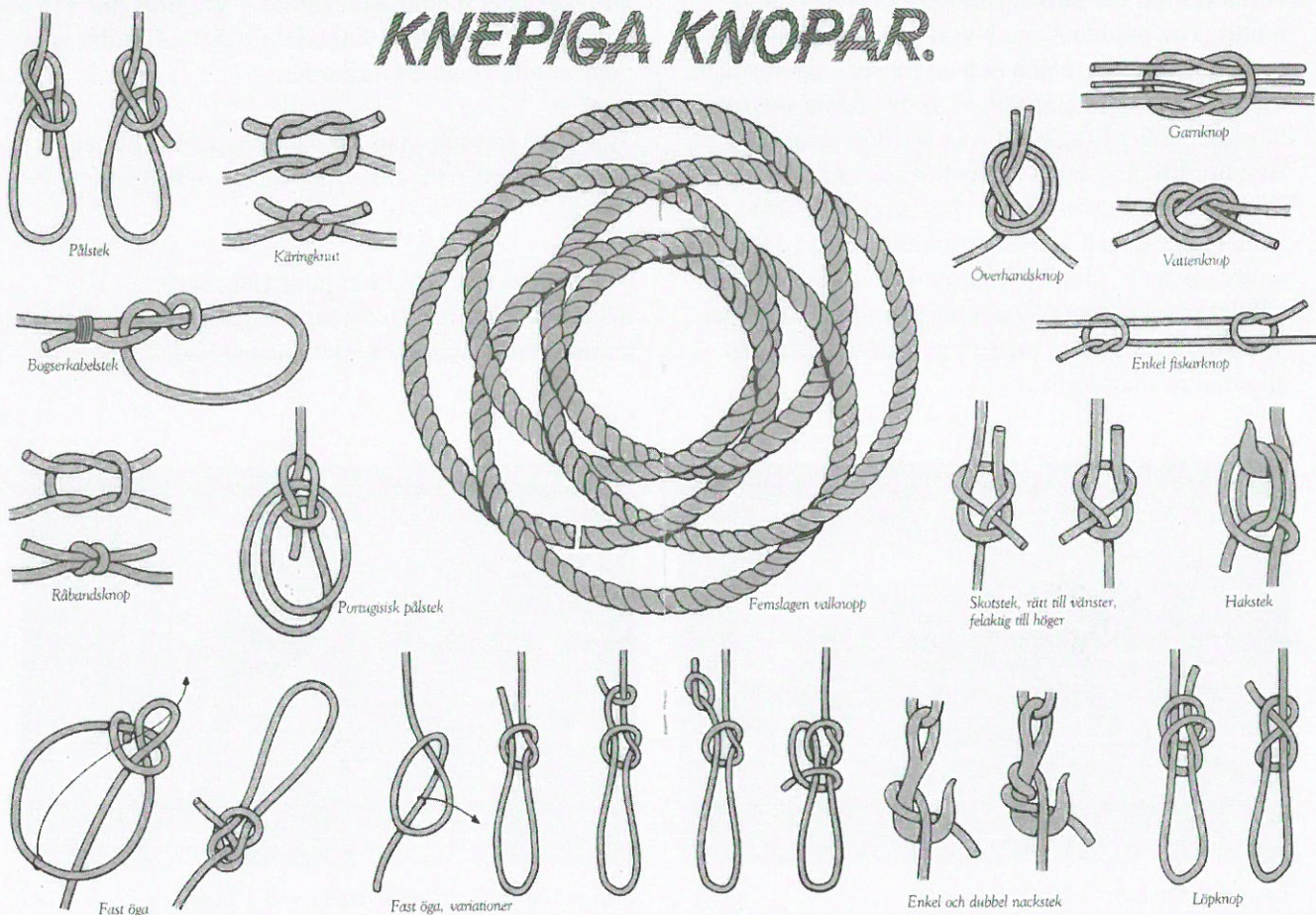
delikat
julkorv
1:50 kg.
Konsum

lutfisk
0:40 kg.
Konsum

GOD JUL

KNEPIGA KNOPAR.

ICA Supermarket

★ Stjärnköp ★

Öppet Alla dagar 8-21

Enköpings Grafiska AB

- möjligheternas tryckeri

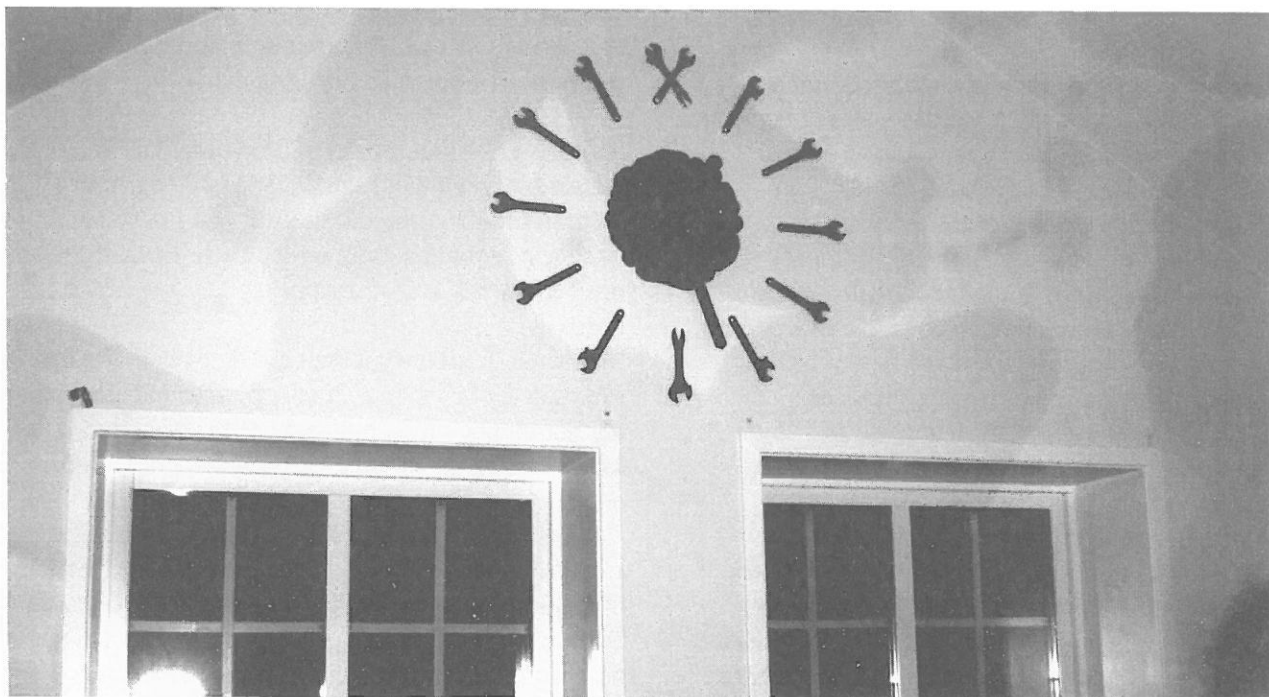
• Affischer	• Böcker	• Kuvert	• Reklamblad
• Blanketter	• Digitaltryck	• Mappar	• Tidskrifter
• Brevpapper	• Etiketter	• Notisblock	• Visitkort
• Broschyrer	• Kataloger	• Offsettryck	• Vykort

egra

Enköpings Grafiska AB · Fannagatan 22 · 745 41 Enköping
Tel 0171-47 91 85 · Fax 0171-47 96 84 · info@egra.se

Bahco Skiftnycklar

kan användas till mycket.
Här som klocka i JP:s gamla kontorslokaler

HÅRDA TAG KRÄVER MJUKA GREPP.

När du griper ett verktyg samspelar 42 olika muskler i hand och underarm. Var rädd om dom. Använd Bahcos nya ergonomiska skiftnyckel. Gjord för yrkesmän.

Nya ERGO-skiftnyckeln:

Inga hårda kanter. Inget kallt stål. Ett mjukt handvänligt grepp i tålig termoplast.
Finns i storlekarna 6", 8", 10" och 12".

ERGONOMISKA VERKTYG PÅ VETENSKAPLIG GRUND.

KYL & TVÄTT specialisten

Service med GARANTI på Er...
Kyl • Frys • AC i Bilar • Tvätt • Disk • Spis • Mikrougn
Ditt ackrediterade kylföretag

ASEA SKANDIA BOSCH Cylinda Electrolux ElektroHäls Husqvarna
PHILIPS Selectro SIEMENS Zanussi

Tullg. 7 B (nedfarten) Enköping tel. 0171-391 50 Alltid inne 9-10
Fax 0171-387 87, Mobiltele 070-324 91 50

försäljning
SERVICE o. INSTALLATION
av VÄRMEPUMPAR

FOLKESSON
RÅD & REVISION®

Storgatan 28A, 750 03 Uppsala
Tel 018-17 24 50, www.folkessonrevision.se

Gårdfarihandlare eller ej?

Frågan om gårdfarihandlaren är i dessa dagar synnerligen aktuell. Det gäller snart inte mindre än deras vara eller icke vara. En lantbos syn på saken kan under dessa förhållanden vara av intresse.

Utan att vilja frånröva någon ett någorlunda hederligt levebröd, vågar jag påstå att allmänheten icke förlorar på att gårdfarihandeln avskaffas. Bortsett från den stora fara den medför som smittospridare i dessa epizotiska tider, kan allmänheten mycket väl tillgodose sina behov av manufaktur mm i lanthandeln eller vid sina stadsbesök. Kommunikationssvårigheter kan man numera näppeligen skylla på, då bussar letar sig fram på alla vägar med trafikmöjligheter.

Denna vinter har gårdfarihandeln ibland visat tendens att bli en landsplåga. Sex, till åtta gårdfarihandlare per dag blir för tröttsamt. Handlare då man äter frukost, dricker kaffe och då man går till sängs. Cyklande, dragande och sparkande gårdfarihandlare. Svärande, spottande och skrävlande. Stapplande gråskägg och fräcka glopas talande slangspråk. En ung lymmel gick strax

före julen omkring här på orten och där kvinnorna voro ensamma hemma uppträdde han så hotfullt att de icke vågade annat än att köpa något av honom. Där man ingenting köpte utstötte han de grövsta svordomar och skällsord över upplanningarnas, som han påstod, allmänt kända oginhet.

Sådana herrar kunna saklöst försvinna. Det är väl för övrigt en känd sak i alla landsändar hur gårdfarihandlare uppträtt hotfullt och pockande då de träffat ensamma kvinnor och barn. Endast detta är orsak till deras avskaffande.

Men även ur affärssynpunkt äro de överflödiga, ja, skadliga för den fattige arbetaren. Hur många gånger har jag inte bevittnat hur deras glittrande struntsaker lockat hustrurna att köpa vad de inte behövt köpa, och därtill för högt pris. Det är så bra att få bli "skylle" till nästa gång. Tror jag det, men nästa gång kommer snart och man är inte rikare då heller. Och gårdfarihandlaren i gemen aktar icke för rov att skörta upp enfaldiga personer vilka icke kunna bedöma en varas värde ens tillnärmelsevis.

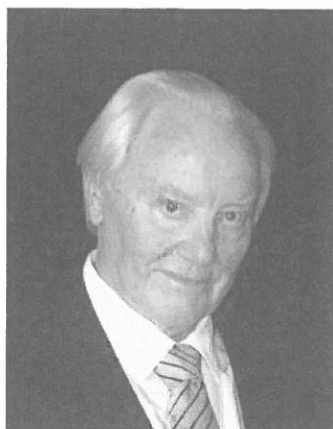
Huru mycket bättre är det då ej att köpa vad man behöver hos en verklig affärsman som ju är mån om sina kunder och alltid har lager som tillåter urval. Och vem vet vilka bakteriehärdar gårdfarihandlaren besökt strax förut, vilka smutsiga fingrar plockat med plaggen icke en, utan hundratals gånger.

Influensa och mässling rasar i trakten, mul- och klövsjuka bland djuren, som gårdfarihandlarna gå från hem till hem milslånga sträckor. Bacillerna hava endast att åka med dem. Bekvämt minsann.

Fride J-n.

IFMETALL

Jag tycker synd om barn som bor i städerna. Och det gör ju de flesta numera. En ganska styrd och fantasidödande tillvaro syns det mig. Cykla runt på asfaltgator eller leka på fantasilösa lekplatser. Jag minns med glädje min egen barndom i Fagerskogen. Så anorlunda den var! Små stugor kringströdda

här och var, alla med lador, logar och andra uthus att leka och busa i. Och så ett utedass förstås. Och så hela Fagerskogen att bygga riskojor i och leka indianer i. Inte fanns det några ordnade sysselsättningar för oss ungar inte. Ville vi ha kul fick vi ordna det själva. Och det gjorde vi. Någon form av uppfostran fick vi inte. Vi behandlades ungefär som huskatten, vi fick mat och husrum! och vi var lyckliga.

Jag hade en kompis som hette Tore Eklund. Hans pappa var bas på byggen och fick ta hem rivningsvirke och överblivna brädstumpar till spisbränsle. En sommar plockade Tore ihop sådant och spikade en riktig koja åt sig. Byggplatsen var i skogsdungen bakom deras loge där det var en mysig och insyningsfri stenbacke.

Kojan var inte så stor, 150x100 cm, med jordgolv. Taket var täckt med tjärpapp som blivit över på något bygge. Det var lågt i tak, en meter bara och man kunde bara ta sig in genom dörren krypande på alla fyra. En underbar koja. En hemlig tillflyktsplats, okänd för världen. Tore och jag bodde i den två hela lyckliga somrar. Dag och natt, dygnet runt. Vi var i 11-12 årsålder och upplevde en total frihet under hela sommarlovet. Vi läste "detektivmagasinet", spelade kort och berättade spökhistorier. Ibland hade vi gäster, pålitliga kompisar som fått vår hemliga adress. Ibland var vi upp till fem personer i kojans för är sällsamt god blir rummet stort.

Tore och jag livnärde oss huvudsakligen på grönsaker första året i kojans, för det fanns en stor åker med sådana där E18 nu går fram. En ensidig diet, och kojans nästan begravdes i ärtskidor. Men ibland gjorde vi förstås någon räd mot respektive hem och snodde åt oss en smörgås. Och försvann igen hem till skogskojan utan att infångas av någon målsman, som föräldrarna kallades i skolsammanhang.

I slutet av augusti när skolan skulle börja igen, då var det slut på vårt fria liv. Mammorna hade lokaliserat vårt tillhåll och kom och hämtade oss. Vi släpades hem och hyfsades till. D v s man skurade bort det myggsyddande smutslagret på oss, klippte det vildvuxna

håret och tvingade oss att byta de kläder vi haft hela sommaren mot trista skolkläder. Det kändes ovant och konstigt men vi fogade oss. För vad har elvaåringar att sätta emot ett samhälle styrt av vuxna?

Men året därpå flyttade vi ut i skogskojan dagen efter skolavslutningen igen och fick ännu en sommar i full och lycklig frihet.

Tore är död sedan några år och av kojans finns inte minsta spår. Jag har varit där och tittat. Men vilka underbara minnen jag har från de där somrarna! Ett av dom kanske får rum härnadan.

En dag hade vi besök av en kompis, Gunnar Söderberg. Son till Hejar-Smides-Söderberg, förresten. Just som han skulle äntra sin cykel för hemfärd fick vi se en gigantisk svart snigel i gräset. Och min fantasi självstartade.

Titta skrek jag upphetsat, en italiensk mammutsnigel!! Tänk om min morsa vore här och fick tag i den!!

Vadå sa Gunnar, gillar hon sniglar?

Om hon gör! sa jag. Hon har en av Sveriges finaste snigelsamlare å dyraste. Bara en gubbe i Småland har lika många och sällsynta. Å den här, en italiensk mammut har ingen av dom för dom finns inte norr om Alperna enligt sniglbibeln.

SNIGELBIBELN?? sa Gunnar.

Ja, den kallas så men heter Världens sniglar. Alla snigelsamlare har den. Mamma me såklart. Jag har kikat i den. Bara sniglar!! Morsan skulle utan vidare betala en förmögenhet för att få den. En femma alla gånger! Nu är att märka att penningvärdet har 40-minskats sedan dess, så beloppet motsvarar 200 kronor nu. Mycket för en tolvåring.

Ta hem den å sälj den till henne då sa Gunnar.

Tyvärr går inte sa jag. Då fångar dom in mej för tvätt och hårklippning, för det är bara en vecka till skolstarten och den risken tar jag inte. Men vänta - du åker ju förbi mitt hem! ta hand om snigeln du och erbjud henne den! Begär en femma, det betalar hon utan vidare! och sen delar du och jag på det. Finfin affär va? Men jag har inget å ta den i sa Gunnar. Å jag vill inte ta den i fickan. Kladdig å äcklig. Å nån påse har ni väl inte? Ta den i kepsen sa jag. Tänk va morsan ska bli lycklig. Alla sniglologer kommer att bli gröna av avundsjuka.

Tja, två å femti är alltid två å femti sa Gunnar, la snigeln i kepsen och åkte hem.

Och vi gapskrattade. Tore hade just fattat att jag bluffat. En vecka senare blev jag hämtad, tvättad och klippt. Så sa mamma: Egentligen hade vi tänkt ge dej en liten börjaskolanpresent, men vi har ändrat oss. Vi hade sparat en svart jättesnigel men vi tyckte synd om kräket så vi släppte den i skogen igår.

Ewert Moulin

ÅRSMÖTESPROTOKOLL 2012-04-18

Protokoll fört vid ordinarie årsmöte i J.P. Johansson-Sällskapet i Bahcos matsal onsdagen den 18 april 2012.

§ 1. Mötet öppnas

J.P. Johansson-Sällskapets ordförande Curt Eriksson hälsade alla välkomna och förklarade årsmötet öppnat.

§ 2. Val av ordförande för årsmötet

Till årsmötesordförande valdes Mona Örjes.

§ 3. Val av sekreterare för årsmötet

Till sekreterare för årsmötet valdes Sven Eklund.

§ 4. Fastställande av dagordningen

Med tillägg under § 12 av förslag till arbetsplan för det nya verksamhetsåret fastställdes den föreslagna dagordningen.

§ 5. Upprättande av förteckning över närvarande medlemmar

Enligt upprättad förteckning är 24 medlemmar och 2 icke medlemmar närvarande. Denna förteckning godkändes av årsmötet.

§ 6. Val av justeringsmän

Att justera årsmötesprotokollet valdes Kersti Leijon och Ann-Marie Ahlgren.

§ 7. Fråga om kallelse behörigen skett

Mötet fastslår att kallelse skett enligt stadgarna.

§ 8. Styrelsens årsredovisning

Årsredovisningen föredrogs av årsmötets ordförande Mona Örjes. Beträffande distributionen av J.P.-bladet ansåg Gunnar Ahlgren att det i hushåll med flera medlemmar borde räckas med ett exemplar av tidningen och Curt Eriksson svarade att styrelsen ska se över detta. Årsredovisningen godkänns och läggs till handlingarna.

§ 9. Revisorernas berättelse

Revisionsberättelsen för år 2011 föredrogs av Mona Örjes. Godkänns och läggs till handlingarna.

§ 10. Fråga om fastställande av resultat- och balansräkning

Resultat- och balansräkningen för år 2011 redovisades av kassören Mats Friberg och godkändes av årsmötet. Resultatet balanseras i ny räkning.

Sekreterare, Sven Eklund och Ordförande, Mona Örjes.

Efter mötesförhandlingarna en matbit och social samvaro.

§ 11. Fråga om styrelsens ansvarsfrihet

Styrelsen beviljas enhälligt ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2011.

§ 12. Förslag till verksamhetsplan samt utgift- och inkomststat och årsavgift för nya räkenskapsåret

Stig Lundh presenterade styrelsens förslag till verksamhetsplan för 2012. Förslaget godkändes av årsmötet.

Mats Friberg kommenterade budgetförslaget för år 2012 och oförändrade årsavgifter om 125 kr för medlemmar och 500 kr för företagsmedlemmar. Båda förslagen godkändes av årsmötet.

§ 13. Val av styrelseledamöter och suppleanter

a)	Till styrelseordförande för två år	Curt Eriksson	(omval)
b)	Till ordinarie ledamot för två år	Sven Eklund	(omval)
	Till ordinarie ledamöter för ett år	Stig Lundh	(omval)
		Mats Friberg	(omval)
c)	Till suppleant för två år	Monica Eklund	(omval)
d)	Till ordinarie revisor för två år	Karl-Erik Axelsson	(omval)
	Till revisorsuppleant för ett år	Rolf Svensson	(omval)
e)	Klubbmästare och ingår i styrelsen	Rune Adelhag	(omval)
f)	Till valberedning för ett år	Stig Lundh sammankallande	(omval)
		Ola Södergran	(omval)
		Bengt Jonsson	(omval)

Följande personer, som vid årsmötet 2011 valdes på två år, har ett år kvar av mandatperioden: Rune Öhrn som ordinarie styrelseledamot, Bennet Ernlund som suppleant och Hans Bystedt som ordinarie revisor.

§ 14. Övriga ärenden

Stig Lundh berättade att en dam från Göteborg, efter att ha läst en tidningsartikel om Triplex-lampan, hade kontaktat honom och talat om en liljeväxt, som hon hade hittat vid torpet i Vårgårda. Hon hade skickat frön till Stig som han hade planterat i sin trädgård, där han nu ser fram mot att få se liljorna växa. Damen från Göteborg hade givit växten namnet "Skiftnyckelgubbens lilja"

Gunnar Ahlgren tog upp frågan om det inte hade hänt något särskilt mellan åren 1943 och 1992. Svaret blev att inget hade hänt men när Sandvik AB köpte Bahco startade aktiviteten med att bilda J.P.-Sällskapet.

§ 15 Mötet avslutas

Mona Örjes avslutar årsmötet och önskar Sällskapet god fortsättning i sin verksamhet. Curt Eriksson tackar årsmötesordföranden med en skiftnyckel för ett väl genomfört årsmöte och tackar också orkestern för mycket trevlig musik före och efter årsmötesförhandlingarna.

Vid protokollet

Årsmötesordförande

Sven Eklund

Mona Örjes

Justeringsmän

Kersti Leijon

Ann-Marie Ahlgren

PROTOKOLL fört vid gruppsamtal den 11 dec 1991

§1 Mötets öppnande

Nedanstående intresserade av att bilda ett J P Johanssonsällskap uppringdes per telefon.

Kallelse och föredragningslista var utsända av Hans E. Söder, vilken hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

§2 Upprättande av förteckning över deltagare

Deltagarna presenterade sig kortfattat:

Hans E. Söder - lärning vid Bahco samt mycket intresserad av J P Johansson

Brita Hammar - dotterdotter till J P Johansson, varit boende på Fannalund

Ulla Granström - sondotter till J P Johansson, "

Anniken Karell-Håkansson - dotterdotterdotter, "

Ernst Ekroth - Enköpingsbo med många tjänsteår på Bahco- bott på Vulcanusv.

Lars-Åke Kempe - Vårgårdabo med intresse för denne "märklige man".

§ 3 Val av ordförande

Lars-Åke Kempe valdes till ordförande i interimstyrelsen

§4 Val av sekreterare

Anniken Karell-Håkansson valdes till sekreterare i interimstyrelsen

§5 Val av kassör

Hans E. Söder valdes till kassör i interimstyrelsen

§6 Val av justeringsman

Samtalsgruppen enades om att en justeringsman skulle vara tillräckligt.

Ulla Granström föreslogs och valdes.

Första styrelsen, övre raden fr v:
Hans E Söder, Ernst Ekroth, Lars-
Åke Kempe. Nedren fr v: Anniken
Karell-Håkansson, Brita Hammar,
Ulla Granström, vid första träffen på
Drott.

§7 Godgännande av förslag till stadgar
Utsänt förslag till stadgar godkändes.

§8 Övriga frågor

- Bildandet av en interimstyrelse för ett J P Johansson-sällskap med ovannämnda deltagare tillstyrktes.
- Uppdrogs åt kassören att ansöka om initialbidrag hos Enköpings kommun, Kulturnämnden.
- Beslutet från Kulturnämnden blir avgörande för när nästa gruppsamtal ordnas. Möjligen kan en träff i slutet av februari 1992 vara realistisk. Ordförande kallar.
- Upplyste Lars-Åke Kempe att Vårgårda Företagsamhet på sin expo, 22 - 25/5 1992, kommer att ha en speciell monter om J P Johansson.
- Hans E. Söder hade kännedom om, att vid Världsutställningen i Sevilla nästa år, Bahcos monter skulle belysa något om hans verk. Detta material önskade mötesdeltagarna om möjligt få ta del av.
- Den nyligen avslutade utställningen "90-tal" på Nordiska Museet i Stockholm hade också en monter om J P Johansson.
Anniken Karell-Håkansson erbjöd sig att kontakta landsantikvarie Sten Rentzhog, ansvarig för utställningen och numera åter verksam som chef för Jämtlands Läns Museum. Möjligen kan något material från utställningen finnas kvar samt vara tillgängligt för ett J P Johansson-sällskap.

§9 Mötet avslutades
med hopp om snart sammanträffande.

Östersund den 16/12 1991

Anniken Karell-Håkansson sekr.

Lars-Åke Kempe

ordf.

Ulla Granström

just.man

När J P Sällskapet kom till.

- 2012 20 år -

Protokoll, fört vid mötet den 14/3 1992 på Konditori Drott i Enköping.
Närvarande var samtliga medlemmar i interimstyrelsen av J. P. Johansson-sällskapet: Lars-Åke Kempe, Hans E. Söder, Ernst Ekroth, Brita Hammar, Ulla Granström och Anniken Karell-Håkansson.

- §1 Ordf. L.Å.K. hälsade välkommen med en lottdragning och förklarade mötet öppnat.
- §2 L.Å.K. delade ut broschyrer om Bahcos "Ergoskiftnyckel", Sevilautställningen och Vårgårdamontern med sin roterande "Sevillareplik".
Penninglotteriet hade en skiftnyckel som bakgrund på februarilotterna.
På Vårgårdaexpon 22 - 25/5 kommer ett första-dagsmärke med en skiftnyckel.
- §3 L.Å.K. har forskat i J. P. Johanssons ungdomstid och t.o.m. träffat en äldre kvinna, som upplevt denne. Han bodde på Stöppatorpet, nu bara stengrunden kvar, och det låg under gården Fötene Nordgården och ej under Tegalund, vilket uppges i skriften från 1929. Han arbetade på en granngård, som heter Tåstorp.
L.Å.K. är nu i slutfasen på sin skrift: "J. P. Johansson, uppfinnaren från Vårgårda." Den blir i 3 delar: Vårgårdatiden, "Johansson i Fanna" och Bahcotiden.
- §4 Brita Hammar har fått fram ytterligare 3 patent. Hon har också 10 utvecklingsmodeller av den senare söckertångsmodellen. Den tidiga varianten lär han ha lämnat i gårdarna som tack.
- §5 H.E.S. presenterade förslag till inbjudanden 9/5. Beslöts att skicka med ett frankerat svarskuvert. H.E.S. ombesörjer utskicken och ca 5 ex. kan övriga i interimstyrelsen få för oförutsedda inbjudningar. Anniken skickar till Kulturnämndens Marja Östring och Läns museets Eva Lindahl med extra brev.
Poängterades Att J. P. Johansson skrev sitt namn med mellanslag efter initialerna.
- §6 Programförslaget gicks igenom: Början kl 16.00 på Sandvik-Bahco (Verktyg).
Bahcos jubileumsvecka, liten rundvandring, Personalchef Stern, L.Å.K. och H.E.S. och sen de egentliga mötesförhandlingarna. Reviderat stadgeförslag delades ut för begrundan och kommentarer i god tid.
H.E.S. kommer att föreslås till ordf., L.Å.K. till v. ordf. E.E. till revisor.
Kassör och sekreterare bör bo nära Enköping. H.E.S. erbjöd sig att försöka hitta intresserade till dessa poster att föreslå.
Vid pausen kommer förfriskningar att erbjudas till självkostnadspris eller något mer, som kan gå till "Sällskapet". Ulla Granström och Lillemor Sjölin, (dotterdotterdotter!) föreslogs ansvara för det.
En frågetävling med skänkta priser samt en film, överspelad på video, vilken visar J. P. Johansson på Triplexfabriken.
Rolf Nyström, verktygssamlare från Strängnäs, kommer att delta.
Kvällen föreslogs avslutas på Joar Blå.

- §7 Kulturnämnden i Enköping har bidragit med 2.500:-
Uppsala Läns Landsting har likaså skänkt 2.500:- till det blivande J. P. Johansson-sällskapet. Sandvik-Bahco har tillstyrkt, men beloppet är inte beslutat.
Träfirman Sten&Son sponsrar med virke och snickrandet av ett bord med "tak". Där kan anmälningslistan ligga, samt utställas föremål och ev. försäljning ske.
- §8 Beslöts att föreslå mötet den 9/5 en medlemsavgift på 100:-.
- §9 Lars-Åke Kempe och Hans E. Söder valdes att för J. P. Johanssonsällskapet teckna firma var för sig.
- §10 Beslöts överlämna blommor till Sandvik-Bahco som tack för upplåtelse av lokal, sällskapets omnämnande i deras annons samt ev. priser.
- §11 L.Å.K. omtalade att en firma i Vårgårda förgyller skiftnycklar för presentändamål. Ett exemplar och prisuppgift vore intressant att ha den 9/5.
- §12 Beslöts att ge ut ett medlemsblad ca 2ggr/år. Ansvarig: A.K.-H. Östersund. Brevpapper med speciellt "huvud" bör anskaffas så småningom. Namn resp. utförande kan utlysas förslag på den 9/5.
- §13 Under pausen med förplägnad visades foton och artiklar, en berlock och "godis" i form av skiftnycklar, samt kapitlet om J. P. Johansson i boken om Enköping av Sundquist.
- §14 Ett fotocollage vore önskvärt att ha den 9/5. Anniken åtog sig med hjälp av Ernst att ordna en plywoodskiva och försöka göra det innan mötet tar sin början. Alla ombads ta med lämpliga foton och föremål. Ulla tar med en replik av gravstenens relief, gjord av H. Brynge. Det stora oljeporträttet är skänkt till Tekniska Museet. Nordiska Museets utställning om Verkstadsindustrin i början av seklet rivs i början av maj. Peter Blom därstädes kontakter Bahco för återlämnande av material som varit utlånat.
- §15 B.H. ville veta var vi i framtiden skall samla intressanta ting. H.E.S. önskade en klubblokal.
- §16 J. P. Johanssons intresse och gärningar på det sociala området bör också belysas: Det står kulturmärkta villor^{"smeds-"} på Vulcanusvägen fortfarande. Han var med och startade aftonskolan och mycket aktiv i det kommunala arbetet över huvud taget.
- §17 Nästa träff blir 9/5 kl. 12.00 på "Mazoud", nära Stora Torget på Källgatan.
- §18 H.E.S. valdes till justeringsman.
- §19 Ordf. avslutar med att ta ett gruppfoto och vi tackar för förplägnaden.

Östersund den 18/3 -92

Annika Karell-Håkansson
Anniken Karell-Håkansson, sekr.

Hans E. Söder
Hans E. Söder, just. man

Lars-Åke Kempe
Lars-Åke Kempe, ordf.

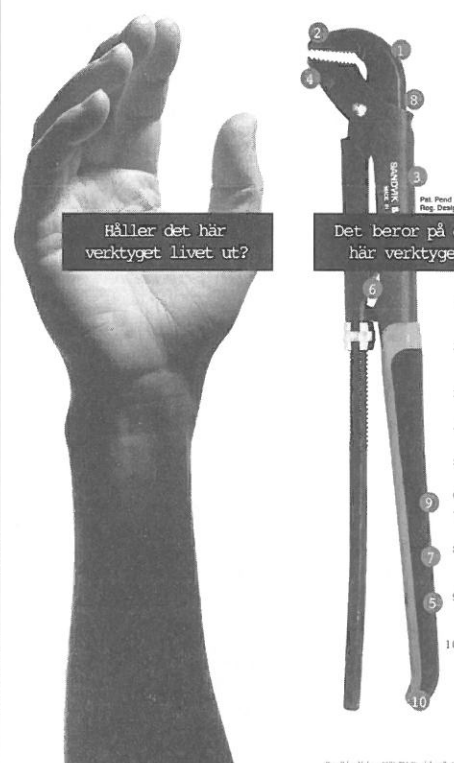
Reklamtecknare Ernst Pelles

1941 kom Ernst Pelles till Enköping. 2 år senare hade han bestämt sig för att stanna i Enköping och etablerade sig som reklamtecknare.

Han var genom sitt yrke väl känd i vida kretsar både inom och utomlands. Pelles var född vid Strömbergs bruk i norra Uppland. Flyttade med föräldra 1921 till Pellesgården i Nordansjö utanför Hedemora och gav sig sedan reklamtecknarens yrke helt i våld. 1939 sysslade Pelles periodvis med gruvmätning bl a i Taberg. De sista åren var Pelles huvudsakligast sysselsatt med att göra instruktionsritningar till Armebeförvaltningen, som använde dem i Undervisningen. Pelles blev 59 år.

Pelles målade också i olja och ett fåtal tavlor finns fortfarande kvar i enköpingshem. Gjorde även några julkort som man kan hitta i gamla vykortsalbum.

Curt Eriksson

1. Du kommer åt bättre i tränga rum. Käftarna är smärre och mer vridade.
2. Aggressiva tänder - små långa i och stora långa ut - vridade i olika höjdlägen.
3. Hållningen väger mindre. Trots det är den starkare.
4. Käftspets är minst 20% större än konventionella.
5. Långgrepp ger bättre höjdsättning du slipper ta så mycket.
6. Ingen klänning.
7. Myk, varm yta med hög friktion på stark och stabil kärna.
8. Stora effektiva arbetsvinklar. Vår drag på muttern eller i ett bult hål.
9. Tångens tryckpunkt ligger närmare din hand, belastningen på handleden minskar.
10. Bärarunda form. Ingen risk för snärvtårnar på kläder.

BAHCO

Kungälv, Västerg. 0873-792 20 och hos alla verktygsbutiker och byggvaruslag.

ny-, till- och ombyggnader
renoveringar, skadereparationer

VEBAB
Västerås - Enköpingsbyggarna

BYGGNADSFIRMA
LANGE & CO
-INGÅR I SAMBO BYGG AB-

0171-261 80 • 021-81 11 66

SWESAFE

Ågatan 6, 745 35 Enköping

Tel. 0171-826 20, 826 25

**T-SHIRTS
JACKOR
KEPSAR**

med klubbtryck
BEGÄR KATALOG

FrontLine Reklam AB

• LEDER UTVECKLINGEN - FÖR PR-ARTIKLAR •
TEL 019-33 11 80
BOX 1150, 701 11 ÖREBRO

Den enda bank
du behöver!

- alltid nära dig som kund -

**Sparbanken
i Enköping**

Tel: 0171 - 853 00

Telefonbanken: 0171 - 854 54

www.sparbankenenkoping.se

—
**SVENSKA
HEM**

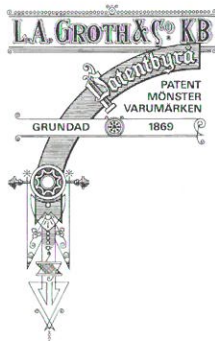
MÖBELHUSET LENNQVIST & KLINGVALL

www.mobelhuset-lk.se

Uppfinn skiftnyckeln
- ring därefter till oss
på Groth & Co.*

Då har du gjort exakt vad J. P. Johansson gjorde och kan vara säker på att alla andra åtgärder sker i rätt ordning. Allt från din idé fram till patentskydd och ett världsomspännande varumärke.

* Skiftnyckeln blev med vår hjälp etablerad över hela världen.
Du är välkommen med en annan idé eller produkt.

PATENT, MÖNSTER, VARUMÄRKEN OCH BOLAGSÄRENDEN I ALLA LÄNDER

GROTH & CO¹⁸⁶⁹
KOMPETENS GENOM SEKLER

BOX 6107, S-102 32 STOCKHOLM · VÄSTMANNAGATAN 43
TEL 08-729 91 00 · FAX 08-31 67 67 · EMAIL: info@groth.se

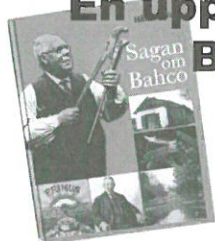
Arrangör av
Varumärkesdagen
och Patentdagen

**ENKÖPINGS
GLASTJÄNST**

- Glasreparationer
- Bilrutor
- Markiser
- Uterum

Mästergatan 6, tel 0171-302 03

Lämplig present
En uppslagsbok om Sverige, Enköping och
Bahcos Industriella utveckling
Presentbok!

Sagan om Bahco.

JP-dagen 2012

Anette Wennerström tävlade för första gången i SM skiftnyckelhantering. "Det var ett hårt lopp", sa hon efteråt.

Så här har skiftnycklarna utvecklats. "De har kommit i år", säger Stig Lundh, J.P. Johansson Sällskapets vice ordförande, stolt.

Resultat från 2012 års skiftnyckel-tävling

1. Lasse Axelsson	1 min 2 sek
2. Sven Oscarsson	1 min 23 sek
3. Jan Lindström	1 min 39 sek
4. Tommy Axelsson	1 min 39 sek

Tuffa tag i SM i skiftnyckelhantering

NKÖPING (EP)

Uttrar och skiftnycklar drogs it så hårt och snabbt att fingrar slödde när det traditionsenliga i SM i skiftnyckelhantering gick iv stapeln på J.P. Johanssons Dag.

– Det är kul att utmana sig själv, tyckte Anette Wennerström, som var den första kvinnan som tävlade i lördags.

Det var första gången som hon följt och hon tyckte att stressen var jobbig.

– Det var ett hårt lopp, sa Anette.

Hon blev med sin tid på 3 minuter och 42 sekunder den tredje bästa deltagaren precis när år hon hade kört på förmiddagen, men kampen skulle bli hård. Efter en kort tid slogs Anette av Marie Johansson.

– Det gick skitbra för jag har den bästa kvinnliga tiden, sa Marie efter tävlingen. Det är roligt för att det är ett verktyg från Enköping.

Hedrade uppfinnare

Som vanligt anordnades J.P. Johanssons Dag på det Stora torget

Enköpingsuppfinnaren JP Johansson.

– Han har betytt mycket för Enköping, sa Stig Lundh, vice ordförande i J.P. Johansson Sällskapet. Bahco var den stora arbetsgivaren.

Firandet var speciellt för sällskapet som firar 20-årsjubileum i år.

Mest högljudd på torget var en hundra år gammal tändkulemotor. Stänkandes demonstrerade museiföremålet hur en förbränningsmotor såg ut i äldre tider.

– Vi hade den ända tills vi fick ström, berättade ägaren Ivar Eriksson.

Han köpte motorn tillsammans med sin bror 1953 för att hugga ved i ett torp i Nysätra. På den tiden fanns inte elektricitet i torpet. Råoljemotorn, som drivs av diesel, passar in på J.P. Johanssons Dag eftersom ett av företagen inom Bahco-koncernen tillverkat tändkulemotorer.

"Galen i verktyg"

Många av besökarna passade också på att köpa skiftnycklar, tänger och andra Bahco-verktyg. Helene Serrebo var en av dem.

– Jag är helt galen i verktyg, be-

Det gick hett till i årets SM i skiftnyckelhantering. På bilden demonstrerar Marie Johansson, i vitt, sin skicklighet med JP Johanssons uppfinning.

FOTO: TERESE WESTBERG SUNESSON

Hon köpte små tänger som hon ska använda i sin silverkonst, bland annat när hon gör silverarmband.

– Sen har jag köpt skiftnycklar till min son.

– Det är kvaliteten. Det går inte att komma från.

Per-Olov Eklund lockades också till bordet med verktygen.

– Jag tittar mest på skiftnycklarna, sa han. Det är billigt.

– Jag har så mycket verktyg, förklarade Per-Olov.

Terese Westberg Sunesson
0171 - 41 46 00

Gåvor

Vi tackar för de gåvor som kommit oss tillhanda:
Monica Gustavsson: Stolar, Foton, Verktyg m m.
Alex Ekroth: Ny köksfläkt, foton

Jan Wigdell: Bonad regeringslängder
Ove Lindholm: 1 st Bahco/Primus
bilvärmare modell 3 000

Tel 0171 - 47 90 75

Fjärdhundragatan 44, telefon 300 51
Ove och Carina

Vi lämnar 10% rabatt till J.P.s-medlemmar! Välkomna!

Skiftnyckelgubbens lilja har registrerats

ENKÖPING (EP)

Skiftnyckelgubbens lilja har nu registrerats som nummer LK407. Liljan som fanns där J.P. Johansson växte upp, har nu också funnit sin plats i en trädgård i Enköping.

I höstas blev J.P. Johansson Sällskapet kontaktad av en kvinna Karin Danielsson på Västkusten som berättade att hennes mamma Eivi Danielsson läst en artikel i en tidning om den berömda innovatören Johan Petter Johansson.

Ovanliga liljor

Eivi har arbetat åt SCB som provtagare och var vid ett tillfälle hos en lantbrukare Freiholz som visade henne platsen torpet/backstugan Stoppartorpet i Södra Härene, Vårgårda där J.P. Johansson växte upp.

Anledningen till besöket var några ovanliga och vackra liljor som växte där.

Eftersom hon har stort intresse för trädgårdsodling och växter tog hon med sig lökar/bulber och har nu liljan i sin trädgård.

Liljan har spridit sig till vänner och bekanta och går under namnet Skiftnyckelgubbens lilja, den är vacker och stark blir cirka 70-80 centimeter hög, färgen är rödorange.

Eivi har fotograferat liljan och sänt lök/bulber till Alnarps Lök-och knöluopp, det stora projektet för insamling av äldre trädgårdsväxter som drivs av SLU.

Blommande berättelse

Skiftnyckelgubbens lilja har nu registrerats som nummer LK407.

Växter man får in provodlas hos Alnarp och planen är att så småningom bland annat ge ut bok/böcker om den botaniska delen av projektet och om den kulturhistoriska del man fått på köpet när människor runt

I höstas fick Stig L. Lundh fem lökar/bulber som alla klarat sig och växt upp i hans trädgård i Enköping. FOTO: PRIVAT

om i landet skickar in sina växter och berättar om bakgrunden.

Som denna berättelse om liljan som växte på Stoppartorpet där J.P. Johansson växte upp.

Om J.P. Johansson Sällskapet lyckas samla in

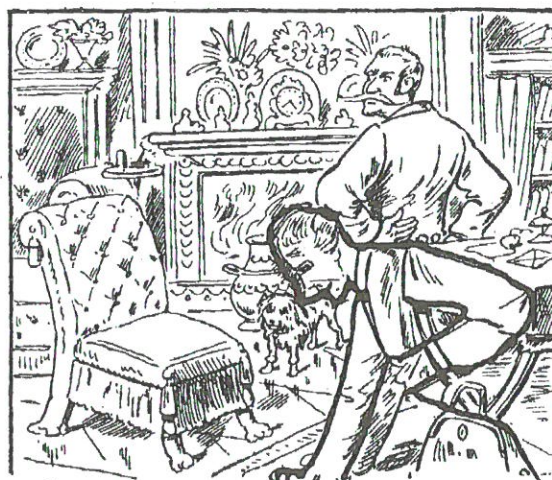
pengar till en staty av J.P. Johansson har Elisabet Lind uttryckt intresse för att plantera Skiftnyckelgubbens liljor i perennytan vid eventuellt kommande staty.

Stig L. Lundh

Lösningar till föregående JP-blads fixeringsbilder

Fröken Y söker sin kevaljer, som blivit skild från henne i folkhvimlet. Hvar är han?

BARONEN: Jag har nu ringt på min betjent oupphörligt! Hvar kan den slyngeln hålla hus?

Järnhandelns Intresseförening

Medlemsträff

Båtutflykt med m/s Östanå (26 augusti)

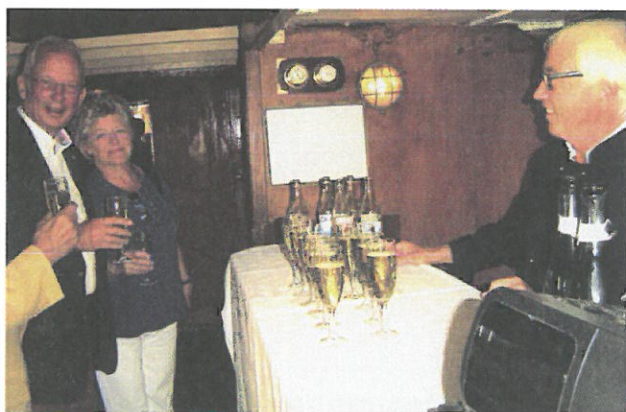
Guidad båtutflykt med välkomstdrink, trerätters meny inkl vin/öl/vatten, kaffe med avec, underhållning, guidad rundvandring i Vaxholm.

Vid kajen i Stockholm

Väntan på avgång

Välkomstdrink ombord

På väg till Vaxholm

Guidning i Vaxholm

Deltagarna trivdes ombord

J.P.-statyn

Som minne att Ni bidragit till statyns förverkligande har vi framtagit en pins. Ni som skänker 250:- erhåller en pins i borns, 500:- en pins i silver, 1000:- ger en pins i guld. Gåvor med högre belopp kommer att uppmärksammas på ett speciellt sätt. Vårt hopp står till er som vill minnas J.P. Johansson i Skiftnyckelstaden Enköping

B

Gåva

250:- Brons
500:- Silver
1000:- Guld
till J.P. statyn

bankgirot

INBETALNING/GIRERING AVI

Givarens namn: _____

telefon nr.: _____

Betalningsavsändare (namn och postadress)

Betalningsmottagare (endast namn)

J. P. Johansson Utomhusstaty

Inbetalningsavgift
(ifylls av banken)

Belopp kronor

öre

Till bankgiro nr (ifylls alltid)

393-5053

SKRIV ELLER STAMPLA INTE I FALTET NEDAN - AVSETT FÖR MASKINELL LÄSNING

#

#

3935053 #45#

Medlemsavgift

PlusGiro

Meddelande till betalningsmottagaren

Gäller år _____

Medlemsavg, privat 125 kr

Medlemsavg, företag 500 kr

Medlemsnr _____

Telefonnr _____

Mailadress _____

För information tel. 072-525 06 90

INBETALNING/GIRERING B

Kod 1

Till PlusGirokonto

96 34 42 - 9

Betalningsmottagare

J.P. Johansson-sällskapet

Avsändare (namn och postadress)

Svenska kronor

öre

Från PlusGiro/personkonto (vid girering)

#

#

9634429#06#